

DZIENNIK NARODOWY

wychodzi o godz. 8-ej rano z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych

TEATR

Od 7 do 10 Maja 1918 roku.

Wyborny program najlepszy z dobrych
„VICTORIA” JEJ DZIECKO czyli grzechy młodości

„VICTORIA”

JEJ DZIECKO

czyli grzechy młodości

Porywający dramat w 6 aktach z życia opuszczonej

Początek w dniu powszednie od g. 8-ej, w dniu świąteczne od g. 4-ej.

W roli głównej
słynna

LOTTY NEUMAN

Nieprzyjaciółka mężczyzn Kom. w 3 akt.
ERIKA PLÄSNER w roli głównej.

Warunki pokoju z Rumunją

Wiedeń C. i k. Biuro koresp. donosi:
Ogłoszony układ pokojowy, zawarty między Niemcami, Austro-Węgrami, Bułgarią i Turcją z jednej strony a Rumunją z drugiej, obejmuje 8 rozdziałów, składających się z 31 artykułów.

Stan wojenny ukończony

W pierwszym rozdziale oświadczają strony traktujące, iż uważają stan wojenny za ukończony i postanawiają nadal żyć w pokoju i przyjaźni. Stosunki dyplomatyczne i konsularne między kontrahentami podjęte zostaną natychmiast po ratyfikacji traktatu pokojowego.

Demobilizacja Rumunii

Drugi rozdział zawiera w art. 3 aż do 9 postanowienia o demobilizacji rumuńskich sił zbrojnych. Według tego dywizje rumuńskie od 11 do 15, stosownie do układu z 8 marca 1918 mają dalej przeprowadzać swą demobilizację.

Z dywizji od 1 do 10, dwie dywizje piechoty, użyte obecnie w Besarabji oraz dwie dywizje kawalerji pozostać mają na stopie wojennej, aż do chwili, kiedy po ukończeniu operacji militaryzacji mocarstw sprzymierzonych na Ukrainie, przestanie istnieć niebezpieczeństwo dla granic Rumunii. Reszta 8 dywizji rumuńskich, pozostaną w Mołdawji, utrzymane na zmniejszonej stopie pokojowej, przyczem spólna ilość piechoty nie ma przekraczać 20,000, kawalerji 3,200, a artylerji 9,000 ludzi. Zajęte obecnie w Besarabji dywizje, na wypadek demobilizacji mają być również zmniejszone do stanu pokojowego. Wszystkie inne rumuńskie części wojska, które w czasie pokoju nie istniały, mają być rozwiązane.

Pozostałe skutkiem zmniejszenia lub rozwiązania części wojsk rumuńskich działa, karabiny maszynowe, broń ręczna, konie, wozy i zapasy amunicji, mają być, aż do zawarcia powszechnego pokoju, oddane w przechowanie naczelnemu dowódcy sił zbrojnych sprzymierzeńców na obsadzonych ziemiach Rumunii, atoli armja rumuńska może wymienić nienadający się do użycia materiały oraz żądać zwrotu wystrzelonej amunicji. Ilość amunicji dla armji rumuńskiej w Mołdawji ustala od 250 naboju na karabin, 2,500 naboju na karabin maszynowy i 150 pocisków na działo. Dywizje w Besarabji zatrzymują swą wojenną normę amunicji.

Zdemobilizowane wojska rumuńskie pozostają aż do opróżnienia okupowanych ziem Rumunii, w Mołdawji; zdemobilizowani szeregowcy i oficerowie rezerwy mogą powrócić do okupowanych ziem Aktywiści i byli aktywni oficerowie potrzebują na to zezwolenie naczelnego dowódcy sprzymierzeńców.

Do naczelnego dowódcy rumuńskiego w Mołdawji przydzielony będzie oficer gen. sztabu sprzymierzonych, a do naczelnego komendy sprzymierzonych w okupowanych terytorjach Rumunii oficer rumuński jako oficerowie łącznikowi

Rumuńskie siły zbrojne rzeczne i morskie pozostawione będą, aż do zupełnego wyjaśnienia się stosunków w Besarabji, w pełnej liczbie i uzbrojeniu. Poczem należy je zmniejszyć do stopy pokojowej. Wyłączone od tego są ich wojenne potrzeby celom policji rzecznej i siły morskiej potrzebne do ochrony żeglugi na morzu Czarnym oraz do usunięcia półminowych na drogach handlowych.

Siły zbrojne rzeczne, po podpisaniu będą do dyspozycji organów policji rzecznej. O siłach zbrojnych rzecznych decydować będzie komisja techniczna na wigacji na morzu Czarnym.

Wszyscy członkowie wojska i marynarki, którzy w czasie pokoju zatrudnieni byli w portach lub przy żegludze mają być przy demobilizacji najpierw uwolnieni aby mogli znaleźć zatrudnienie w danym zawodzie.

Co Rumunja odstępuje?

Trzeci rozdział w art. 10, 11 i 12 traktuje o odstąpieniu terytorjów. Art. 10 mówi: W sprawie odstąpienia Dobrudży, przewidzianego w ustępie 1 preliminarjów pokojowych, postanawia się co następuje:

A) Rumunja odstępuje na rzecz Bułgarii, przypadłe jej z mocy pokoju bukaresztańskiego w r. 1913 terytorja bułgarskie, z uregulowaniem granicy.

Następuje dokładne opisanie granicy uwidocznionej czerwonym kolorem na dołączonej mapie. Mapa ta stanowi istotną część składową układu pokojowego.

(Komisja, złożona z przedstawicieli mocarstw sprzymierzonych, wkrótce po podpisaniu układu pokojowego ma ustalić na miejscu w Dobrudży nową linię graniczną oraz granicę na Dunaju między ziemiami odstąpionymi Bułgarii a Rumunii: Oznaczenie dróg żeglugi na Dunaju nastąpi w jesieni przy niskim stanie wody.

B) Rumunja odstępuje, mocarstwom sprzymierzonym północną część Dobrudży, leżącą w naszych granicach, opisanych pod A) aż po Dunaj oraz między deltą Dunaju a morzem Czarnym, aż po ramię Św. Jerzego. Granica Dunaju między tem ustąpieniem terytorjum a Rumunją stanowi droga tej rzeki. Zamarkowanie jej nastąpi w jesieni 1918. Mocarstwa sprzymierzone postarają się o to, aby Rumunja otrzymała bezpieczną drogę handlową do morza Czarnego przez Czernowodę i Konstancję.

Art. 11 mówi: Rumunja zgadza się, żeby granica jej uregulowana została na rzecz Austro-Węgiei.

Tu następuje opisanie nowej granicy oznaczonej czerwoną farbą na dołączonej mapie. Mapa ta stanowi również istotną część układu pokojowego. Komisje mieszane mają natychmiast po ratyfikacji układu pokojowego ustalić i oznaczyć na miejscu nową linię graniczną.

Art. 12 określa, że majątek państwowy w odstąpionych terytorjach rumuńskich, bez odszkodowania i bez kosztów, atoli przy poszanowaniu ciężących na nim praw prywatnych, przypada tym państwom, którym terytorja te zostały odstąpione. Specjalne umowy zawarte będą z Rumunją odnośnie do przynależności państwowej dotychczasowych mieszkańców rumuńskich, przy zapewnieniu im opieki i prawa przesiedlenia się, co do uregulowania spraw majątkowych z powodu podziału powiatów, przeciętych nową granicą, co do traktowania nowej granicy, co do oddziałania zmiany granicy na okręgi djecejalne oraz na umowy państwowe i t. p.

O odszkodowanie

Art. 4 mówi o odszkodowaniu wojennym. W art. 13 strony kontraktujące zrzekają się wzajemnie zwrotu swych kosztów wojennych tzn. wydatków państwowych na prowadzenie wojny, sprawie regulowania szkód wojennych zastrzeżone są specjalne umowy.

Sprawa zniesienia okupacji

Rozdział 5 zawiera postanowienia, dotyczące opróżnienia okupowanych terytorjów, w art. XIV do XXIII. Według nich okupowane ziemie rumuńskie opróżnione zostaną w czasie, który zostanie później określony umową. Siła okupacji, oprócz formacji, zatrudnionych w zakładach gospodarczych, nie może przekraczać 6 dywizji.

Aż do ratyfikacji układu pokojowego pozostaje obecny zarząd okupacyjny, atoli rząd rumuński, wkrótce po podpisaniu układu pokojowego, uprawniony jest celem uzupełnienia korpusu urzędniczego, przedsiębrać nominacje i zwolnienia, jakie uzna za stosowne. Aż do ewakuacji przydzielony będzie do każdego ministerstwa rumuńskiego jeden urzędnik cywilny zarządu okupacyjnego, aby jaknajskuteczniej ułatwić przejście zarządu cywilnego w ręce władz rumuńskich. Władze rumuńskie przestrzegają mają zarządzeń, wydanych w interesie bezpieczeństwa okupowanych ziem oraz bezpieczeństwa utrzymania i rozdziału wojsk.

Koleje, poczta i telegraf pozostają nadal pod zarządem wojskowym, lecz mają pozostać do umówionej

dyspozycji, dla władz i ludności rumuńskiej.

Sądy rumuńskie obejmują zasadnicze sądownictwo w okupowanych ziemiach w całym jego zakresie. Mocarstwa sprzymierzone zatrzymują sądownictwo oraz władzę policyjną nad przynależącymi do wojska okupacyjnego. Czyny karygodne przeciw wojsku okupacyjnemu sążone będą przez te sądy wojskowe jak również czyny sprzeciwiające się zarządzeniom władz okupacyjnych

Reemigracja

na ziemie okupowane odbywać się może tylko w miarę zabezpieczenia przez rząd rumuński wyżywienia wracających uchodźców

Prawo wojsk okupacyjnych do rekwizowania

ogranicza się do zboża, owoców strączkowych, środków paszy, wełny, bydła i wyrobów mięsnych w r. 1918, następnie do drzewa, oleju skalnego i jego produktów, przy należytem uwzględnieniu normalnego planu eksploatacji oraz przy zaspokojeniu potrzeb kraju rumuńskiego.

Od chwili ratyfikacji układu pokojowego utrzymanie wojsk okupacyjnych odbywa się na koszt Rumunii.

Specjalne umowy zawarte zostaną odnośnie do szczegółów przejęcia zarządu cywilnego oraz co do rozporządzeń władz okupacyjnych.

Wkłady, poczynione ze środków mocarstw centralnych na ziemiach okupacyjnych na roboty publiczne, łączenie z przedsiębiorstwami przemysłowymi, zostaną im zwrócone przy ewakuacji. Aż do tego czasu przedsiębiorstwa te pozostają pod ich zarządem.

Żegluga na Dunaju

Rozdział 6 reguluje żeglugę na Dunaju, w art. 24 do 26. Według nich Rumunja zawrze z mocarstwami sprzymierzonymi nowe akty o żegludze na Dunaju, które uregulują stosunki prawne na Dunaju od punktów, gdzie rozpoczyna się żegluga. Układy w sprawie nowych aktów dunajowych mają się rozpocząć w Monachjum, jaknajrychlej po ratyfikacji układu pokojowego.

Dla Dunaju od Braiły i niżej z portem włącznie założona zostanie europejska komisja dunajowa z dotychczasowymi prawami i kompetencjami, pod mianem komisji ujścia dunajowego, która jako stałe ciało będzie fungować. Składać się ona będzie wyłącznie z przedstawicieli tych państw, które mają posiadłości bądź nad Dunajem, bądź nad wybrzeżem europejskim Morza Czarnego. Władza komisji rozciąga się od Braiły w dół rzeki na wszy-

KINO „CZARY”

Gdy miłość wzywa

stkie odnogi i ujścia Dunaju, jako też na przyległe wybrzeże Morza Czarnego.

Rumunja gwarantuje statkom drugiej strony układających się mocarstw swobodny przejazd przez rumuńską część Dunaju, oraz używalność portów. Następują dalej postanowienia, co do częściowego oddania w związku z nowym portem dunajowym Katarakt i Żelaznej bramy.

Art. 26 ustanawia prawo układających się państw dotrzymania na Dunaju statków wojennych, Statki mają przejazd w dół rzeki aż do Morza Czarnego i w górę aż do granic własnych państw. Każde państwo, reprezentowane w komisji dunajowej ma prawo mieć dwa statki stacyjne w ujściu Dunaju, które posuwać się mogą aż do Braiły.

Równouprawnienie w Rumunji

Siódmy rozdział mówi o równo uprawnieniu wyznań w Rumunji Według art. 27-go. Wyznania rzymskokat., greckie, bułgarskie ortod., protestanckie, mahometańskie i mojżeszowe zyskają ochronę prawną, zwłaszcza rumuńscy ortod. mają prawo do zakładania własnych gmin i szkół prywatnych.

Art. 28 stanowi, że różnica wyznania nie może wpływać na uprawnienie mieszkańca pod względem obywatelskim i politycznym. Dotyczy to zwłaszcza ludności pozbawionej własnego państwa, a w szczególności żydów. Prawo o nadaniu im praw obywatelskich wydane ma być przed ratyfikacją niniejszego traktatu. Prawo to ma uznać wszystkich pozbawionych własnego państwa, którzy pełnili czynną lub pomocniczą służbę w wojsku, którzy urodzili się w Rumunji, których rodzice z Rumunji pochodzą za pełnoprawnych obywateli Rumunji. Rozciąga się ono również na małżonki, wdowy i nieletnich.

Rozdział 8 zawiera końcowe postanowienia.

Art. 29—31 podaje, że warunki gospodarcze pomiędzy czwórsojuszem, a Rumunją będą określone przez oddzielne układy, które wejdą w życie jednocześnie ze wspólnym układem pokojowym. Mówią też o wznowieniu stosunków prawno państwowych wymianie jeńców cywilnych i wojennych.

Ratyfikacje nastąpić muszą co prędzej, a wymiana ich odbędzie się w Wiedniu. Z dniem ratyfikacji pokój wchodzi w życie.

Burian o pokoju

Budapeszt (BK) Minister spraw zewnętrznych Burian, w drodze powrotnej z Bukaresztu zatrzymał się tu na dworcu kolejowym, uroczystie przybrany, powitany przez nadburmistrza Barczy'ego. Wygłosił on mowę, w której wyraził radość z powodu pomyslnego zakończenia układów pokojowych w Bukareszcie, wskazał na gotowość pokojową ces. Karola i prosił ministra, aby był tłumaczem uczuć narodu przed monarchą.

Bar. Burian odpowiedział słowami podziękia za posiedzenie i oświadczył: Układ pokojowy z Rumunją ma szczególne znaczenie, ponieważ daje ostateczne bezpieczeństwo wschodniej granicy naszego kraju.

Następnie wyraził życzenie, aby jak najrychlej nastąpiły ogólne układy pokojowe, któreby dały pokój ludzkości.

Minister wskazał również na gotowość pokojową monarchy, który od początku swego panowania, dawał tego dowody, i od której monarcha nigdy, nawet na chwi-

łą nie odstępował (entuzjastyczne oklaski i okrzyki Eljen!) Także dziś jest niezłomną wolą monarchy, aby przy każdej sposobności próbować zawrzeć ze wszystkimi przeciwnikami o ile możliwości honorowy, uczciwy, sprawiedliwy, zapowiadający trwałość i pojednawczy pokój. (gorące oklaski i okrzyki: Eljen!)

W końcu przyrzekł minister uczciwie współdziałać w usiłowaniach pokojowych (długotrwałe oklaski).

Po półgodzinnej przerwie minister odjechał dalej.

Uchwały Koła polskiego

Wiedeń (BK) 8-V Na dzisiejszym posiedzeniu Koła polskiego przyjęło wnioski, w których Koło podnosi protest przeciw temu, że hr. Czernin nie uszanował zasady integralności Królestwa Polskiego. Następnie uchwała domaga się wyjaśnienia w sprawie dążeń do podziału Galicji, co sprzeciwia się zapewnieniu ces. Karola, że będzie on uprawiał w stosunku do Polski tę samą politykę, jak ces. Franciszek Józef I. W końcu Koło ponawia protest przeciw odroczeniu parlamentu.

Echa zajęć krakowskich

Wiedeń (BK.) »Polnische Nachrichten« donoszą: Na dzisiejszym posiedzeniu Koła polskiego z powodu zajęć krakowskich przyjęto wniosek pos. Grossa, że Koło polskie z ubolewaniem stwierdza, iż policja krakowska przez rozbieżność i niedołęstwo do tego doprowadziła, iż niepokoję antysemitki, rozpaczone przez małych niedorostków, przybrały groźne formy, skutkiem czego wkroczyć musiało wojsko. Koło polskie wzywa ludność i prasę, aby uczyniły wszystko, aby tego rodzaju wypadki w przyszłości nie powtórzyły się!

Legjon cudzoziemski, czy armja polska?

»Wiadomości Codzienne« (Cleveland) z 10 marca piszą między innymi: »Legjon cudzoziemski, czy armja polska? Takie nasuwa się dziś pytanie, gdy uwidocznił się fakt, że w skład polskiej misji wojskowej, ostotnio z Paryża przybyłej, o której to p. Gąsiorowski tak tajemniczo w Cleveland zapowiadał, że o Polsce jej mówić nie będzie wolno, wchodzi także irlandzki kapral Jack O'Brien w niedwuznacznym charakterze kontrolera działalności rekrutacyjnej«. — Chicagoska »Tribune« pisze jasno i wyraźnie, że celem owej misji, tu z Francji przybyłej, jest jedynie rekrutowanie polaków do Legjonu cudzoziemskiego.

Watykan a sprawa polska

»Temps« z 20 kwietnia donoszą z Rzymu, że wiadomości ogłoszone w piśmiech w sprawie nominacji Mgr. Ratti, jako posła Watykanu do Polski są niedokładne. W sferach kościelnych zaznaczają, że nominacja ta bynajmniej nie pociąga za sobą, przynajmniej obecnie, uznanie ze strony Stolicy Apostolskiej małych państw, które uformowały się wskutek rozpadnięcia się cesarstwa rosyjskiego. Według informacji pół-oficjalnych Benedykt XV nie uzna żadnego nowego państwa przed końcem wojny; specjalnie co się tyczy Polski, to uznanie Królestwa Polskiego w chwili obecnej byłoby usankcjonowaniem stanu rzeczy, wytworzonego w tym kraju przez traktat brzeski, co by stanowiło nader niebezpieczny precedens.

Z miasta

— Posiedzenie Rady m. odbędzie się w sobotę dnia 11 maja r.b. o godz. 8 wieczorem w sali Magistratu celem wyjaśnienia spornych kwestji dotyczących walki z wywozem tłuszczy z miasta oraz dokonania wyboru delegatów do Dozoru szkolnego w m. Piotrkowie.

Sprawozdanie z wtorkowego posiedzenia Rady m. podamy w następnym numerze.

No wy gabinet węgierski

Budapeszt (BK) Dziennik urzędowy ogłasza pismo cesarskie mianujące członków nowego gabinetu. Skład jego jest następujący: Wekerle prezydent ministrów i sprawy wewnętrzne; Pokivic, finanse; Szterenyi, handel; Serenyi, rolnictwo; Szurmay, obrona krajowa; Unkelhäusser, minister Kroacji; Zichy, minister a latere; Windischgrötz minister bez teki; pos. Jan Zichy, oświata; sekr. stanu Toery, sprawiedliwość.

Tymczasowy rząd Ukrainy

Kijów (BK) »Kijewska Myśl« donosi: Zastępca prezydenta ministrów oświadczył przedstawicielom prasy: Gabinet obecny ma charakter przejściowy. Jego zadanie główne polega na przygotowaniu zwołania sejmu, który ustali ustrój parlamentarny Ukrainy i jego podstawy. Ustawy proklamowane w pierwszym uniwersa-le hetmana pozostają w mocy tylko do czasu zwołania sejmu krajowego.

Kłeska Czerwonej Gwardji w Finlandji

Sztokholm (BK) Z głównej kwatery fińskiej donoszą: Zwycięstwo nad Czerwoną Gwardją jest zupełne. W niedzielę rano zdobyto Kolka. Zajęto Fredereiksham ostatnią pozycję rewolucjonistów. Zdobyto razem 2 pociągi pancerne, 37 dział 33 karabiny maszynowe, 400 karabinów, wzięto 43.000 jeńców.

Komunikat austriacki

Wiedeń. Urzędowo 9 bm.

Nad Piawą po obu stronach żywy ogień armatni

W górach w kilku miejscach sparaliowano włoskie połączenia.

Komunikat niemiecki

Berlin. Urzędowo 9 bm.

Front zachodni Nadreńskie i bałtyckie wojska zdobyły szturmem linie nieprzyjacielskie 2 kilometry długie.

Na wschodnim brzegu Wywer udaremniono atak ang.-francuski. Nad drogą Renningholst-Kemmel odparliśmy atak nieprzyjaciół oraz kontrataki ich na nasze nowe stanowiska. Pojmano 675 jeńców.

W ostatnich trzech dniach stracił przeciwnik 37 latawców.

Wschód Na północnem wybrzeżu morza Azowskiego dotarliśmy do ujścia Donu. Obsadziliśmy Rostów.

Rokowania o ustaleniu linii demarkacyjnej rozpoczną się bezwzględnie.

Pod firmą „ANTOINETTE” otw. artą została z dn. 10 marca przy ul. Legjonów nr. 8 (daw. Bankowa) PRACOWNIA KAPELUSZY DAMSKICH I DZIECIĘCZYNIACH która wykonywa zamówienia według najświeższych mód w doskonałym wykończeniu. Z czem poleca się iaskawym względem Szanownej Publiczności „ANTOINETTE” 358 Tamże potrzebne są zdolne panienki

Nadarzająca sposobność do zaopatrzenia się w żywność przez marynowanie i konserwowanie mięsa, ryb, jarzyn i owoców podanych na ilustracji w słojach i aparatach do gotowania

Należy zapewnić sobie potrzebne słoje i aparaty ze względu na trudności zakupna i transportu, jak również zaopatrzenia się w surowe materiały

Hurtowa sprzedaż wyłącznie dla większych odbiorców

J. Altkorn & Bruder, Wiedeń, VII, Neubaugasse 31 439 Telefon 33435

WODOCIĄGI dla miast, gmin, folwarków, fabryk, domów prywatnych

POMPY wszelkiego rodzaju, STUDNIE wiercone i kopane, dostarcza, buduje i naprawia 196

Inż. Józef Schroll
filija KRAKÓW, PAWIA 8

Zbadanie sytuacji na miejscu i koszt. darmo

Kor. 60.000, 30.000, 10.000 oraz po 5.000, 2.000 i 1000 wygrać może każdy, kupując los X-ej Austrjackiej Loterji Klasowej

CIĄGIENIE 11 i 13 czerwca

Cena losu: $\frac{1}{4}$ 40 kor. $\frac{1}{2}$ 20 kor. $\frac{1}{4}$ 10 kor. $\frac{1}{8}$ 5 kor.

Każdy drugi los wygrywa!

Zamówienia uprasza się skierowywać do kolektury c.k. Loterji Klasowej M. Kneller, Wiedeń V. Ziegelfeng 23. 640

Nauczycielka posiadająca patent ukończenia pensji oraz roczną praktykę w szkole, poszukuje kondycji na lato. Wiadomość, Balcerska, Rokszycza 41 I piętro. 673

Obiady domowe TYLKO NA ZAMOWIENIE Rokszycza 1. 34 I p. miesz. 4.